

ÅRSRAPPORT FRA PROGRAMSENSOR

Navn:

Johan Fredrik Rye

Professor, Institutt ved sosiologi og statsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Programsensor ved

- **Fakultet:** Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- **Studieprogram/fagområde:** Master i sosiologi

Oppnevnt for perioden:

2014 – 2018

Rapporten gjelder perioden:

2015

Grunnlaget for rapporten er et ca tre timers møte (inkl. lunsj) på Sosiologisk institutt tirsdag 24. november 2015 med Karen Christensen (instituttleder), Odd Gåsland (undervisningsleder) og Tom Gundersen (studiekonsulent). Programsensor for bachelorprogrammet, Anne Britt Flemmen, deltok på det samme møtet, som derfor fokuserte på begge studieprogrammene ved instituttet.

Møtet var dialogbasert med fokus på utveksling av erfaringer mellom institusjonene. En rekke problemstillinger ble diskutert, til dels på tvers av BA og MA-programmene. Heller enn å trekke klare konklusjoner, lå vekten på refleksjon over ulike strategier for å bedre undervisningskvaliteten. Formatet på møtet oppleves som fruktbart, ikke minst fordi begge programsensorene deltok på samme møte, og man dermed kunne dra veksler på erfaringer fra tre av landets sosiologi-institutter (Bergen, Trondheim og Tromsø).

Instituttet distribuerte i forkant av møtet diverse dokumenter fra det siste årets arbeid med utvikling av studieprogrammet (evalueringsrapporter fra emnene SV-100, SOS-202 og SOS-301; forelesningsplan og studieplan for SOS-109; og PEK Delrapport 1 «Læringsmiljø og studiefravalg»). På grunn av praktiske problemer ble dokumentene sendt til programsensorene

først ettermiddagen før møtet, og vi hadde derfor begrenset mulighet til å sette meg inn i materialet før møtet.).

Utover dette har jeg ikke hatt tilgang til andre kilder som grunnlag for denne rapporten, og det betyr at følgende rapport i liten grad representerer en tradisjonell «evaluering» av MA-programmet, noe som heller ikke er etterspurt fra instituttets side. Under følger derfor en gjennomgang av de viktigste diskusjonene på møtet med instituttledelsen med vekt på enkelte innspill til det videre arbeidet med undervisningskvaliteten på MA-programmet i sosiologi.

Refleksjonspunkter

Hovedinntrykket er fortsatt at masterprogrammet i sosiologi jevnt over holder høy kvalitet, jf. fjorårets rapport fra undertegnende.

- I programsensorperioden har det ikke skjedd store endringer, hverken i kursporteføljen eller på andre områder.
- Diskusjonene med instituttledelsen avdekker heller ikke denne gangen særskilte utfordringer i undervisningsarbeidet, men bekrefter inntrykket av det arbeides jevnt og godt med å utvikle masterprogrammet. På stabsmøtet i oktober (2015) fokuserte instituttet for øvrig på bachelorprogrammet og utsatte diskusjonene omkring masterprogrammet, dog ble problemene knyttet til fordypningsemnene diskutert (se nedenfor).
- Det bemerkes at samarbeidet mellom de vitenskapelige ansatte og studieadministrasjonen fremstår som godt og konstruktivt, jf. studiekonsulentens aktive deltakelse og mange konstruktive bidrag på møtet.

Kursporteføljen, kursgjennomføring

Det er relativt få studenter på masternivået, og det er en allmenn bekymring for rekrutteringen til programmet. Dette speiler i grove trekk situasjonen ved flere av de andre instituttene. En konsekvens er det er relativt færre/få studenter som deltar på kursene. Spesielt er det få studenter på spesialiseringskursene, som derfor er vanskelig å følge opp og gjennomføre disse. Det har vært diskutert om kursene skal avvikles på tradisjonelt vis, eller om det er et godt alternativ å gjennomføre dem som veiledede seminarer. Her virker det som instituttet har en fleksibel og tilpasset praksis, der man velger ulike løsninger ut fra tilgjengelige ressurser og ønsker fra studentene. Dette synes som fornuftig, og heller ikke studentene har reagert/protestert når kursene har skiftet karakter fra forelesninger til tilpassede, veiledede seminarer.

Instituttet arbeider fortsatt med å finne en god form på SOS340 Prosjektutvikling (jf. forrige års programsensorrapport), men uten at man har funnet noe definitive, gode løsninger her. Dette synes som en spesielt viktig utfordring i det kommende arbeidet med programmet, ettersom arbeidet med masteroppgaven er så styrende for studentenes arbeid gjennom hele studietiden.

Obligatorisk aktivitet og oppmøte

Studentenes deltakelse på undervisningsaktiviteter varierer sterkt, både fra student til student og mellom kurs. Et virkemiddel for å øke oppmøtet i undervisningen kan være innføring av obligatoriske krav til deltakelse eller aktiviteter, og det synes som dette diskuteres aktivt ved instituttet. Problemstillingen er kjent fra andre programmer og institutter. Som programsensor vil jeg her kort advare mot for sterk styring av studentenes aktiviteter ved bruk av «tvang». Bruk av obligatorisk oppmøte/deltakelse kan bidra til å forsterke studentenes «skole-fisering» av høyere utdanning: Man gjør det man må, når/hvor/hvordan «skolen» har bestemt – og tar ikke selv ansvar for egne studier. Instituttet oppfordres til å finne andre virkemidler for å øke studentenes engasjement og deltakelse i undervisningen.

Tema for masteroppgavene

Instituttet ser fordeler med at studentene i større grad enn i dag velger tema for masteroppgavene som er forankret i forskningen til staben. I praksis velger mange av masterstudentene likevel å forfølge «egne» problemstillinger, også når disse ligger utenfor kjernekompetansen til instituttets vitenskapelig ansatte. Her synes stabens fleksible strategi fornuftig.

Teori og praksis

Som tidligere arbeider instituttet med å finne balansen mellom «tung teori» og mer analyseorienterte kurstilbud. Dette er spesielt relevant før studentene starter arbeidet med masteroppgavene, og dermed selv skal utføre et større forskningsprosjekt. Også her speiler bergensmiljøet utfordringene som preger diskusjonene ved andre institutter, uten at det synes som det er klare/enkle grep som peker seg ut.

PEK-rapport

Av det utsendte materialet synes spesielt PEK-rapporten som interessant og som et viktig utgangspunkt for videre arbeid med studiekvalitet ved instituttet. Selv om rapporten

omhandler BA-nivået, er mange av resultatene trolig også relevante for masterprogrammet. Spesielt er refleksjonene rundt «samsvar» mellom utdanning og arbeidsmarked interessante. Det ville vært spennende om instituttet samlet inn et tilsvarende materiale blant masterstudentene.

Nasjonalt samarbeid?

Undertegnende opplever arbeidet med programsensuren som givende, først og fremst fordi det åpner for konstruktive utveksling av erfaringer mellom de forskjellige instituttene som tilbyr sosiologiutdanning. Det er et klart inntrykk at instituttene har mange parallelle utfordringer, og også arbeider parallelt for å finne gode løsninger. Trolig er det mye å lære av hverandres arbeid med å utvikle bedre studieprogrammer. Avslutningsvis ble det derfor diskutert hvordan landets sosiologimiljøer kan organisere et slikt samarbeide, for eksempel gjennom etablering av nasjonale møtepunkter for studieprogramledere. Dette følges opp videre.

Johan Fredrik Rye

Trondheim, 25. januar 2016